

คดีหมายเลขดำที่ ๔๗/๒๕๕๘

คดีหมายเลขแดงที่ ๖๙/๒๕๕๙

ในพระปรมາกไชยพระมหาภัตtriy

ศาลปกครองนครศรีธรรมราช

วันที่ ๗ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

นายวิทย์ แซ่ลีม

ผู้ฟ้องคดี

ระหว่าง

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ ๑

นายอำเภอหัวไทร ที่ ๒

นายวุฒิชัย เกิดเกลี้ยง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕) ที่ ๓

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้สมควรรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว ออำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช เลขประจำตัวผู้สมัครหมายเลข ๒ ผลการเลือกผู้ใหญ่บ้านเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๓ ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้คะแนนสูงสุดได้รับเลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้าน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้ใหญ่บ้าน และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกหนังสือสำคัญการเป็นผู้ใหญ่บ้านให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๓ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีได้คัดค้านในเรื่องของการหาเสียงในการเลือกผู้ใหญ่บ้านเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้นำนายสมใจ ปานเจินเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านซึ่งไม่ครบระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดที่จะให้เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านได้โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้เขียนป้ายหาเสียงเพื่อหวังคะแนนจากชาวบ้าน เป็นการกระทำที่ไม่ชอบ

คำพิพากษา
วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๙

/ด้วยกฎหมาย...

๓๑ ม.ค. ๒๕๕๙

ด้วยกฎหมาย และต่อมาวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คัดค้านกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ขาดคุณสมบัติในการลงทะเบียนสมัครรับเลือก เป็นผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากไม่จบการศึกษาภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๘๗ มาตรา ๑๒ (๑๔) และเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ได้ยื่น หนังสือร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คัดค้านกรณีเดียวกัน ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มี หนังสือที่ นศ ๑๐๑๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา ๑๒ (๑๔) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๘๗ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่จบ การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่โรงเรียนวัดหัวลำภู จึงถือว่าไม่จบการศึกษาภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งบัญญัติให้ผู้ที่จบการศึกษาภาคบังคับ ต้องจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เท่านั้น ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้เรียนที่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหัวไทร และจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ ซึ่งในขณะนั้นได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติว่า การศึกษาภาคบังคับหมายความว่า การศึกษาชั้นปีที่หนึ่งถึงชั้นปีที่เก้าของการศึกษา ขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ คือ ต้องจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จึงจะถือว่าจบการศึกษาภาคบังคับ ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหัวไทรเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยไม่ได้จบชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๓ หรือชั้นปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๔ ถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ จึงไม่มี สิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ เนื่องจากขาดคุณสมบัติในเรื่องของวุฒิการศึกษา ตามมาตรา ๑๒ (๑๔) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๘๗ ประกอบกับข้อ ๓๙ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดว่า หากผู้สมัครรายใดขาดคุณสมบัติเรื่องวุฒิการศึกษา奚สามารถแต่งตั้งผู้สมัคร อีกคนที่มีคุณสมบัติถูกต้องเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ทันที ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพิกถอนหนังสือ แต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้ใหญ่บ้าน และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิกถอนหนังสือสำคัญ การเป็นผู้ใหญ่บ้านของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหนังสือสำคัญการเป็น

สำเนา
รายการ
ผู้ใหญ่บ้าน

/ผู้ใหญ่บ้าน...

ผู้ใหญ่บ้านให้แก่ผู้ฟ้องคดีแทน และให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลลหารายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ใหม่

ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนด วิธีการชั่วคราวโดยขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพิกถอนการแต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้ใหญ่บ้าน และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิกถอนหนังสือสำคัญการเป็นผู้ใหญ่บ้าน ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รวมทั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือแต่งตั้งกำนันตำบลลหารายขาว รักษาการแทนผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ ตำบลลหารายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อไปจนกว่าคดีถึงที่สุด ศาลได้มีคำสั่งไม่รับคำขอของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็น ผู้ใหญ่บ้านหมายเลข ๑ เกิดเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๑๑ ณ บ้านเลขที่ ๑๘๐/๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร ได้เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดหัวลำภู ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๑๔ และออกจากโรงเรียนดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๒๖ สาเหตุที่ออกเนื่องจากอายุเกินเขตบังคับเรียน ซึ่งก่อนออกจากสถานศึกษา สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ สมัยนั้นโรงเรียนวัดหัวลำภูน่าจะมีการเรียนการสอน ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เป็นการศึกษาภาคบังคับ เพราะรายละเอียดในใบสุทธิโรงเรียน วัดหัวลำภู เล่มที่ ๖๘๓๔ เลขที่ จ.ฉ ๖๘๓๓๕๓ ระบุว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (เต็กชาญสันใจ เกิดเกลี้ยง) กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้ถูกฟ้องคดี ได้เข้าเรียนต่อที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหัวไทร (กศน.) ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อ เป็นศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหัวไทร จังหวัดหลักสูตร ประถมศึกษาที่ยังได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้นำหลักฐานการศึกษาจากศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหัวไทร มาสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลลหารายขาว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ ก่อนที่มีการประกาศผู้มีสิทธิสมัครผู้ใหญ่บ้านนั้น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๖ กำหนดว่า จะต้องมีคณะกรรมการที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งทำหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครผู้ใหญ่บ้าน ผลการตรวจสอบ คุณสมบัติของผู้สมัครผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลลหารายขาว คณะกรรมการตรวจสอบ คุณสมบัติได้มีการประชุมและลงมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้สมัครหมายเลข ๑

ดำเนินการ
๑๘๘๖๖๘๘๘๘

/และผู้ฟ้องคดี...

และผู้พ้องคดี ผู้สมัครหมายเลข ๒ มีวุฒิการศึกษาถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามมาตรา ๑๗ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๘๗ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้รายงานผลการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครผู้ใหญ่บ้านทั้งสองราย ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบ เพื่อประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ให้ทราบทั่วทั้งและดำเนินการเลือกผู้ใหญ่บ้านตามกำหนด ผลการเลือกผู้ใหญ่บ้านปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้สมัครหมายเลข ๑ ได้รับการเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ลงนามในหนังสือสำคัญแสดงหลักฐานการเป็นผู้ใหญ่บ้าน (น.ส. ๑๓) เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกจากโรงเรียน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ขณะที่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยยังไม่เป็นผู้สอบได้ ชั้นศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการประถมศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยในขณะที่ พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ มีผลใช้บังคับนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ น่าจะกำลังเรียนอยู่ไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และมีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ การเข้าเรียนตามพระราชบัญญัติการประถมศึกษา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ ด้วย ดังนั้น การศึกษาภาคบังคับของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงย่อมต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติ ประถมศึกษา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ คือ ต้องมีพื้นความรู้การศึกษาภาคบังคับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จบการศึกษาเทียบได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ แม้เป็นระยะเวลา ภายหลังที่พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๖ กำหนดไว้ก็ตาม ก็หากทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่มีพื้นความรู้การศึกษาดังกล่าวไม่ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่มีพื้นความรู้การศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๔ นั้น เห็นว่า ในขณะที่พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดให้การศึกษาภาคบังคับเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓) โดยให้เด็กที่มีอายุ ย่างเข้าปีที่เจิดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก หมายผลทำให้ การศึกษาภาคบังคับของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องเขยิบขึ้นเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ด้วยไม่ เพราะว่าเมื่อพระราชบัญญัติตั้งก่อตัวใช้บังคับในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีอายุ ประมาณ ๓๑ ปี อันเป็นระยะเวลาเกินกว่า ๑๖ ปี พื้นความรู้การศึกษาภาคบังคับของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ย่อมไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด

ผู้ใหญ่บ้าน
๑๓๙๙

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้แจ้งผู้ฟ้องคดีทราบตามหนังสือลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ แล้ว

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า ก่อนมีการเลือกผู้ใหญ่บ้านครั้งพิพาทนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร อุบลราชธานี ซึ่งจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงกำหนดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ ผลการเลือกผู้ใหญ่บ้านปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมายเลข ๑ ได้คะแนน ๑๕๑ คะแนน ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ จึงได้รับการเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช อีกครั้ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีคำสั่งอ้าเกอหัวไทร ที่ ๒๙๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ แต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านดังกล่าว และได้รายงานไปยัง จังหวัดนครศรีธรรมราชทราบ เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหนังสือสำคัญการเป็นผู้ใหญ่บ้าน ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องเรียนสองครั้ง คือ (๑) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับหนังสือคัดค้านการเลือกผู้ใหญ่บ้านลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๓ หลังจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านแล้ว โดยกล่าวหาว่าผู้ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านใช้รูปภาพนายสมใจ ปานจัน ขึ้นป้ายเพื่อโฆษณาหาเสียง โดยที่นายสมใจไม่มีคุณสมบัติการเป็นผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้าน เพราะมีเชื้ออยุ่ในทะเบียนราชภรา หมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร ยังไม่ถึงสองปีตามที่กฎหมายกำหนด และอ้างว่าการกระทำดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายการเลือกผู้ใหญ่บ้าน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว โดยเชิญผู้ฟ้องคดี และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เสนอข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเพิ่มเติม และจะได้แจ้งทำความสะอาดเข้าใจเกี่ยวกับข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง โดยแจ้งให้ทราบว่า ผู้มีสิทธิจะได้รับเลือก เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปักษ์รองหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปักษ์รองห้องที่พระพุทธศักราช ๒๔๘๗ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๑ การแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ตรวจสอบคุณสมบัติทุกครั้ง บุคคลใดขาดคุณสมบัติไม่สามารถแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านได้ สำหรับการใช้รูปภาพเพื่อโฆษณาหาเสียงการเลือกผู้ใหญ่บ้าน จะมีความผิดฐานได้ตามกฎหมายใดนั้น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔ (๑) บัญญัติเพียงว่า การเลือกผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นโดยสุจริต

จังหวัด
อุบลราชธานี

/และเที่ยงธรรม...